Myelodysplastiskt syndrom (MDS)

Myelodysplastiskt syndrom (MDS) är ett samlingsnamn för en grupp tumörsjukdomar som utgår från benmärgens stamceller. Myelo betyder märg och syndrom betyder grupp av sjukdomar. Vid MDS har man en mognadsstörning (dysplasi) i benmärgens stamceller som leder till att blodkropparna inte mognar och utvecklas som de ska. Det ger brist på en eller flera sorters blodkroppar, exempelvis röda blodkroppar (erytrocyter), vita blodkroppar (leukocyter) och blodplättar (trombocyter).

Varje år får cirka 500 personer diagnosen MDS. Medelåldern vid diagnos är 75 år och cirka 90 % är äldre än 55 år. Sjukdomen är något vanligare hos män än hos kvinnor. I 90 % av fallen hittar man ingen orsak till att man får sjukdomen. Tidigare behandling med cytostatika och strålning ökar risken för MDS, och kallas i så fall terapirelaterad MDS. Diagnosen ställs med hjälp av två separata benmärgsprov och blodprovsanalyser.

Vilka symtom man får beror på vilken typ av blodkroppar man har brist på. Ett vanligt symtom vid MDS är trötthet. Det beror på att sjukdomen kan ge anemi till följd av brist på röda blodkroppar. Anemi kan också ge andfåddhet, nedsatt kondition, yrsel och nedsatt koncentrationsförmåga. Man kan få ökad infektionskänslighet vid brist på vita blodkroppar. Vid brist på blodplättar finns ökad risk för exempelvis blåmärken, näsblödningar och blödning från tandköttet.

Hos ungefär 30 % av alla patienter övergår sjukdomen så småningom till akut myeloisk leukemi. Risken för detta är dock väldigt olika beroende på vilken undergrupp av MDS man har. Vilken typ av MDS man har styr val av behandling.

▶ Läs mer om MDS på Blodcancerförbundet.se

▶ Läs mer om Nordiska MDS-gruppen på sf.hem.se